

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA w ŁODZI**

ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź
tel. (42) 636 36 89, fax (42) 636 07 12
e-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-9(28)10/RB

Łódź, dnia 28 października 2010 r.

DECYZJA Nr RŁO 32/2010

- I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko przedsiębiorcom Monice Bodetko i Tomaszowi Pawłowskiemu prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „FORWEB” w Łodzi

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), działanie Moniki Bodetko i Tomasza Pawłowskiego prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „FORWEB” w Łodzi, polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 196 ze zm.), poprzez stosowanie we wzorcach umów pod nazwami „Umowa sprzedaży usług internetowych” oraz „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi” postanowień o następującej treści:

- a) „Zwrot opłat nie przysługuje, jeżeli w okresie rozliczeniowym jednego miesiąca łączny czas przerw był krótszy niż 48 godzin.”,
- b) „Wniesienie przez Abonenta Oplaty Abonamentowej za okres dłuższy, niż Okres Rozliczeniowy określony w Umowie Abonamentowej, nie zwalnia go od obowiązku dopłaty z tytułu ewentualnego wzrostu Oplaty Abonamentowej, który nastąpił po jej wniesieniu.”,
- c) „Ponowne podłączenie może nastąpić dopiero po uregulowaniu zaległych należności wraz z odsetkami i uiszczeniu opłaty za ponowne podłączenie do sieci, po wstrzymaniu

usługi, określonej w Cenniku lub Umowie.” w związku z postanowieniem w brzmieniu „Opłata za ponowne uzyskanie usługi wynosi 50 PLN brutto.”,

- d) *„Operator nie ponosi odpowiedzialności za dane przechowywane i transmitowane przez zewnętrzną sieć Internet (której elementem jest również Sieć).”*,

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 3 września 2010 r.

- II.** Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko przedsiębiorcom Monice Bodetko i Tomaszowi Pawłowskiemu prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „FORWEB” w Łodzi,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), bezprawne działanie Moniki Bodetko i Tomasza Pawłowskiego prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „FORWEB” w Łodzi, polegające na zamieszczeniu we wzorcach umów pod nazwami „Umowa sprzedaży usług internetowych” oraz „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi” postanowienia, o treści: „Jeżeli promocja organizowana przez Operatora polega na przyznaniu Abonentowi ulgi przy zawarciu Umowy Abonenckiej, a Abonent rozwiąże Umowę Abonencką przed ustalonym w ramach promocji terminem wygaśnięcia ulgi, Operatorowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze w wysokości równej wartości ulgi przyznanej Abonentowi przy zawarciu Umowy Abonenckiej”, które narusza art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r. Nr 171, poz. 1800 ze zm.)

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 3 września 2010 r.

- III.** Na podstawie art. 27 ust. 4 w związku z art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Monice Bodetko i Tomaszowi Pawłowskiemu prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „FORWEB” w Łodzi

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

określa się środek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w ten sposób, że nakłada się na Monikę Bodetko i Tomasza Pawłowskiego prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „FORWEB” w Łodzi obowiązek przedstawienia konsumentom propozycji zmian doprowadzających do zgodności z prawem treści obowiązujących umów o świadczenie usług internetowych w obrocie z konsumentami w zakresie naruszeń określonych w punktach I i II niniejszej decyzji, w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. **nakłada się** na Monikę Bodetko prowadzącą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi, **karę pieniężną** w wysokości 2.482 zł. (słownie: dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt dwa złote), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w pkt I sentencji niniejszej decyzji, za zapłatę której odpowiada ona solidarnie z Tomaszem Pawłowskim;
2. **nakłada się** na Monikę Bodetko prowadzącą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi, **karę pieniężną** w wysokości 591 zł. (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt jeden złoty), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w pkt II sentencji niniejszej decyzji, za zapłatę której odpowiada ona solidarnie z Tomaszem Pawłowskim.

V. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. **nakłada się** na Tomasza Pawłowskiego prowadzącego działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi, **karę pieniężną** w wysokości 2.482 zł. (słownie: dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt dwa złote), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, za zapłatę której odpowiada on solidarnie z Moniką Bodetko;
2. **nakłada się** na Tomasza Pawłowskiego prowadzącego działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi, **karę pieniężną** w wysokości 591 zł. (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt jeden złoty), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II sentencji niniejszej decyzji, za zapłatę której odpowiada on solidarnie z Moniką Bodetko.

VI. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 kodeks postępowania administracyjnego – (Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 83 wyżej wymienionej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

postanawia się **obciążyć** Monikę Bodetko prowadzącą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi, **kosztami** postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanego w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji oraz zobowiązać Monikę Bodetko prowadzącą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w wysokości 28,25 zł. (słownie: dwadzieścia osiem złotych i dwadzieścia pięć groszy) w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, za zapłatę których odpowiada ona solidarnie z Tomaszem Pawłowskim.

VII. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 kodeks postępowania administracyjnego – (Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 83 wyżej wymienionej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

postanawia się **obciążyć** Tomasza Pawłowskiego prowadzącego działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi, **kosztami** postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanego w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji oraz zobowiązać Tomasza Pawłowskiego prowadzącego działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB” w Łodzi do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w wysokości 33,90 zł. (słownie: trzydzieści trzy złote dziewięćdziesiąt groszy) w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, za zapłatę których odpowiada on solidarnie z Moniką Bodetko.

Uzasadnienie

W dniu 21 grudnia 2009 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezesem Urzędu”), wszczął postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie czy na lokalnym rynku usług telekomunikacyjnych miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach oraz czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na podstawie analizy materiału dowodowego zgromadzonego w toku tego postępowania Prezes Urzędu stwierdził, że mogło dojść do naruszenia przez Monikę Bodetko i Tomasza Pawłowskiego prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „FORWEB” w Łodzi (zwanymi dalej również „Przedsiębiorcami” lub „Spółką”), art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów”).

W związku z ustaleniami dokonanymi w postępowaniu wyjaśniającym Prezes Urzędu postanowieniem Nr 1/61-9/10 (dowód: karty Nr 1-2) z dnia 1 czerwca 2010 r. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółkę, praktyk

naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na:

1) stosowaniu we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa sprzedaży usług internetowych” oraz we wzorcu umowy pod nazwą „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi”, postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, o treści:

- „Zwrot opłat nie przysługuje, jeżeli w okresie rozliczeniowym jednego miesiąca łączny czas przerw był krótszy niż 48 godzin.”,
- „Wniesienie przez Abonenta Opłaty Abonamentowej za okres dłuższy, niż Okres Rozliczeniowy określony w Umowie Abonenckiej, nie zwalnia go od obowiązku dopłaty z tytułu ewentualnego wzrostu Opłaty Abonamentowej, który nastąpił po jej wniesieniu.”,
- „Ponowne podłączenie może nastąpić dopiero po uregulowaniu zaległych należności wraz z odsetkami i uiszczeniu opłaty za ponowne podłączenie do sieci, po wstrzymaniu usługi, określonej w Cenniku lub Umowie. ” w związku z postanowieniem w brzmieniu „Opłata za ponowne uzyskanie usługi wynosi 50 PLN brutto.”,
- „Operator nie ponosi odpowiedzialności za dane przechowywane i transmitowane przez zewnętrzną sieć Internet (której elementem jest również Sieć).”,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

2) bezprawnym działaniem poprzez zamieszczenie we wzorcu umowy „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi” będącym załącznikiem do wzorca umów pod nazwą „Umowa sprzedaży usług internetowych”, postanowienia o treści: „Jeżeli promocja organizowana przez Operatora polega na przyznaniu Abonentowi ulgi przy zawarciu Umowy Abonenckiej, a Abonent rozwiąże Umowę Abonencką przed ustalonym w ramach promocji terminem wygaśnięcia ulgi, Operatorowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze w wysokości równej wartości ulgi przyznanej Abonentowi przy zawarciu Umowy Abonenckiej”, które narusza art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie naruszenia zbiorowego interesu konsumentów Przedsiębiorcy doręczyli następujące propozycje zmian zakwestionowanego wzorca umów:

- w miejsce postanowienia wskazanego w punkcie Ia sentencji niniejszej decyzji umieszczono zapis „W przypadku przerwy w świadczeniu usługi trwającej dłużej niż 24 godziny Abonentowi przysługuje uprawnienie do zwrotu opłaty abonamentowej w wysokości 1/30 miesięcznej opłaty za usługę”,
- usunięto zapis wskazany w punkcie Ib sentencji niniejszej decyzji,
- w miejsce postanowienia wskazanego w punkcie Ic sentencji niniejszej decyzji umieszczono zapis „Ponowne podłączenie może nastąpić dopiero po uregulowaniu zaległych należności wraz z odsetkami”,
- w miejsce postanowienia wskazanego w punkcie Id sentencji niniejszej decyzji umieszczono zapis „Operator nie sprawuje kontroli nad treścią informacji przesyłanych

przez swoją Sieć oraz nie ponosi żadnej odpowiedzialności za treść przesyłanych i przechowywanych informacji, jak również za straty wynikłe z zastosowania lub niemożności zastosowania informacji lub oprogramowania.”,

- w miejsce postanowienia wskazanego w punkcie II sentencji decyzji umieszczono zapis „*Jeżeli promocja organizowana przez Operatora polega na przyznaniu Abonentowi ulgi przy zawarciu Umowy Abonenckiej, a Abonent rozwiąże Umowę Abonencką przed ustalonym w ramach promocji terminem wygaśnięcia ulgi, Operatorowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze w wysokości ulgi przyznanej Abonentowi w ramach promocji, pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia/zmiany umowy w ramach promocji do dnia jej rozwiązania.”.*

Pismem z dnia 3 września 2010 r. (dowód: karty Nr 48-50) Spółka poinformowała, iż w miejsce postanowienia zakwestionowanego w punkcie Ia sentencji decyzji umieszczony zostanie następujący zapis „*Za każdy dzień przerwy w świadczeniu usługi abonentowi przysługuje uprawnienie do zwrotu opłaty abonamentowej w wysokości 1/30 miesięcznej opłaty abonamentowej za usługę.”.* Pozostałe zakwestionowane postanowienia umowne miały brzmienie przedstawione w odpowiedzi na wezwanie o wszczęciu niniejszego postępowania. Tym samym pismem został doręczony wzorzec umów zmieniony w przedstawiony powyżej sposób.

W 2009 r. przychód Moniki Bodetko z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w Spółce wyniósł (*tajemnica Przedsiębiorcy*) zł. (dowód: karta Nr 39).

W 2009 r. przychód Tomasza Pawłowskiego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w Spółce wyniósł (*tajemnica Przedsiębiorcy*) zł. (dowód: karta Nr 39).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Monika Bodetko prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „FORWEB” w Łodzi jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 58801 do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Łodzi (dowód: zaświadczenie karta Nr 11).

Tomasz Pawłowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „FORWEB” w Łodzi jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 58723 do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Łodzi (dowód: zaświadczenie karty Nr 12-13).

Monika Bodetko i Tomasz Pawłowski prowadzą wspólnie działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług telekomunikacyjnych w formie spółki cywilnej działającej pod nazwą „FORWEB” s. c. w Łodzi. Prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą „FORWEB” s.c. w Łodzi wpisani zostali do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod numerem 5731 (dowód: zaświadczenie karta Nr 10).

Przedmiotem analizy Prezesa Urzędu w ramach niniejszego postępowania był wzorzec umowy pod nazwą „*Umowa o sprzedaży usług internetowych*” (zwanym dalej „*Umową*”) wraz z załącznikiem „*Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi*” (zwanym dalej „*Regulaminem*”). Jest to wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16. poz. 93, ze zm. – zwanej dalej – „k.c.”). Wzorcem umownym jest bowiem każde postanowienie umowne narzucone przez jedną stronę stosunku prawnego z wyłączeniem możliwości rzeczywistego wpływu drugiej strony na istnienie i treść tego postanowienia, a tym samym na kształt nawiązywanego stosunku prawnego [zob. np. F. Zoll, *Niedozwolone klauzule w umowach*

konsumenckich (wprowadzenie do tłumaczenia dyrektywy nr 93/13 o niedozwolonych klauzulach w umowach konsumenckich), KPP 1993, nr 2, s. 191 i n.].

W „Umowie” oraz w „Regulaminie” Przedsiębiorcy ustalili jednostronnie następujące postanowienia:

- „Zwrot opłat nie przysługuje, jeżeli w okresie rozliczeniowym jednego miesiąca łączny czas przerw był krótszy niż 48 godzin.” - § 6 „Umowy” oraz § 13 „Odpowiedzialność Operatora” pkt 4 „Regulaminu”,
- „Wniesienie przez Abonenta Opłaty Abonamentowej za okres dłuższy, niż Okres Rozliczeniowy określony w Umowie Abonenckiej, nie zwalnia go od obowiązku dopłaty z tytułu ewentualnego wzrostu Opłaty Abonamentowej, który nastąpił po jej wniesieniu.” - § 7 „Opłaty” ust. 5 „Regulaminu”,
- „Ponowne podłączenie może nastąpić dopiero po uregulowaniu zaległych należności wraz z odsetkami i uiszczeniu opłaty za ponowne podłączenie do sieci, po wstrzymaniu usługi, określonej w Cenniku lub Umowie.” - §7 „Opłaty” ust. 9 „Regulaminu”,
- „Opłata za ponowne uzyskanie usługi wynosi 50 PLN brutto.” - § 3 „Umowy”,
- „Operator nie ponosi odpowiedzialności za dane przechowywane i transmitowane przez zewnętrzną sieć Internet (której elementem jest również Sieć).” - § 14 „Wyłączeniu odpowiedzialności Operatora” ust. 8 „Regulaminu”,
- „Jeżeli promocja organizowana przez Operatora polega na przyznaniu Abonentowi ulgi przy zawarciu Umowy Abonenckiej, a Abonent rozwiąże Umowę Abonencką przed ustalonym w ramach promocji terminem wygaśnięcia ulgi, Operatorowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze w wysokości równej wartości ulgi przyznanej Abonentowi przy zawarciu Umowy Abonenckiej” - § 8 „Promocja” ust. 2 „Regulaminu”.

Wskazane powyżej postanowienia umowne Przedsiębiorcy (jak wynika ze złożonego oświadczenia) stosowali w obrocie z konsumentami od dnia 01 października 2009 r. do dnia 03 września 2010 r. (dowód: karty 48-50).

Prezes Urzędu ustalił ponadto, że:

- Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej „Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów”), w wyroku z dnia 09 listopada 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 74/04, uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Jeżeli przerwy w świadczeniu Usługi Radia i Telewizji Kablowej wystąpiły z ważnych przyczyn, a ich łączny czas w Okresie Rozliczeniowym był krótszy od 48 godzin, rekompensata Abonentowi nie przysługuje.” – postanowienie to zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 196 ze zm. zwanego dalej „Rejestrem”) pod numerem 1210, w dniu 22 sierpnia 2007 r.,
- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w wyroku z dnia 22 czerwca 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 52/04, uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Abonent może uiścić opłatę miesięczną z góry za miesiące przyszłe, nie więcej niż 12 miesięcy. Nie gwarantuje to Abonentowi zachowania wysokości opłat na poziomie obowiązującym w miesiącu dokonania wpłaty. Abonent zobowiązuje się bez dodatkowego wezwania zapłacić kwotę.” – postanowienie to zostało wpisane do Rejestru pod numerem 503, w dniu 25 sierpnia 2005 r.,

- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w wyroku z dnia 09 czerwca 2006 r., sygnatura akt XVII AmC 90/05, uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „W przypadku odłączenia sygnału z lokalu z winy abonenta jego ponowne podłączenie nastąpi po uregulowaniu zaległości i wniesieniu opłaty za ponowną aktywację (ponowna aktywacja – wznowienie dostarczania sygnału telewizji kablowej w istniejącym przyłączy, podlegające opłacie zgodnie z cennikiem operatora).” – postanowienie to zostało wpisane do Rejestru pod numerem 1084, w dniu 27 marca 2007 r.,
- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w wyroku z dnia 14 marca 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 21/04, uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Operator nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług wynikłe z faktu niewłaściwego funkcjonowania sieci telekomunikacyjnych innych operatorów telekomunikacyjnych.” – postanowienie to zostało wpisane do Rejestru pod numerem 797, w dniu 04 lipca 2006 r.

Zgodnie z art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r. Nr 171, poz. 1800 ze zm. – zwanej dalej „Prawem telekomunikacyjnym”) w przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 tej ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Konsumentem w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22¹ k.c. w związku z art. 4 pkt. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów). Wskazany przepis zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Za bezprawne działanie przedsiębiorcy uznaje się między innymi stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Podstawą do rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie, czy w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację wskazanego w art. 1 ust. 1 celu tej ustawy, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów jest wobec tego, aby działania przedsiębiorców, którym zarzucono naruszenie jej przepisów, stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś interesu jednostki lub grupy. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w

odniesieniu do przedsiębiorców chroni zatem konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy, jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym.

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem dotyczy nie tylko obecnych, ale i potencjalnych klientów Spółki, którzy korzystają lub mogą skorzystać z jej usług. Interes publicznoprawny przejawia się w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

W przedmiotowym postępowaniu Prezes Urzędu postawił Przedsiębiorcom zarzut stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru oraz bezprawnym działaniu w związku z naruszeniem przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne. Takie działanie może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 tej ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Tym samym dla stwierdzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest wykazanie kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek:

- 1) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
- 2) działanie to jest bezprawne,
- 3) działanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (...). Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej”) jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą, jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Monika Bodetko prowadzi działalność gospodarczą będąc wspólnikiem spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB”. Ponadto Monika Bodetko została wpisana do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Łodzi pod numerem 58801, a spółka cywilna „FORWEB” została wpisana do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod numerem 5 731. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Monika Bodetko jest przedsiębiorcą w rozumieniu powołanego wyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Tym samym Monika Bodetko przy wykonywaniu działalności

gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działania mogą podlegać ocenie pod kątem naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Tomasz Pawłowski prowadzi działalność gospodarczą będąc współnikiem spółki cywilnej pod nazwą „FORWEB”. Ponadto Tomasz Pawłowski został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Łodzi pod numerem 58723, a spółka cywilna „FORWEB” została wpisana do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod numerem 5 731. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Tomasz Pawłowski jest przedsiębiorcą w rozumieniu powołanego wyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Tym samym Tomasz Pawłowski przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działania mogą podlegać ocenie pod kątem naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka** niezbędna dla uznania działań Przedsiębiorcom za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów **została spełniona.**

Ad 2)

Dla uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest, aby działanie to miało charakter bezprawny.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Porządek prawny obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów (m.in. wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 13 listopada 2007 r., XVII AmA 45/07). Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2002 r., I PKN 267/2001). Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy (umyślność bądź nieumyślność), a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera przykładowy katalog bezprawnych działań naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Na mocy art. 479⁴⁵ § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przesyłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę tzw. formalnej jawności Rejestru, stanowiąc, że Rejestr jest jawny. Jawność ta oznacza, że Rejestr jest dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli wszyscy mają do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności Rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów. W Rejestrze tym przytacza się treść postanowień

wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

Zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c. od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do Rejestru prawomocny wyrok ma skutek wobec osób trzecich. W ocenie Prezesa Urzędu, wpisanie postanowień do Rejestru, oznacza zatem, że od tej chwili są one zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do Rejestru dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym, bądź dobrymi obyczajami. Chodzi bowiem o to, by prawa i obowiązki przyszłych potencjalnych konsumentów nie były kształtowane na podstawie postanowień umownych uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do Rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Może zdarzyć się bowiem taka sytuacja, w której przedsiębiorca stosować będzie umowę w której zawarte będą postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do Rejestru. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność tychże postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. o sygnaturze akt III SZP 3/06 wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określone postanowienie za niedozwolone w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ono wpisane do Rejestru, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów¹ dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych postanowień zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające na przykład na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty postanowień.

Zapis zawarty we wzorcu umowy pod nazwą „Umowa sprzedaży usług internetowych” oraz w załączniku do wyżej wymienionego wzorca umów pod nazwą „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi” w brzmieniu: „Zwrot opłat nie przysługuje, jeżeli w okresie rozliczeniowym jednego miesiąca łączny czas przerw był krótszy niż 48 godzin.” jest tożsamy z postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru pod numerem 1210, o treści: „Jeżeli przerwy w świadczeniu Usługi Radia i Telewizji Kablowej wystąpiły z ważnych przyczyn, a ich łączny czas w Okresie Rozliczeniowym był krótszy od 48 godzin, rekompensata Abonentowi nie przysługuje.”.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, iż powyższy zapis wypełnia dyspozycję art. 385³ pkt 2 i 22 k.c. oraz art. 385¹ par 1 k.c. Pierwszy z powołanych przepisów stanowi bowiem, że niedozwolonym postanowieniem umownym jest postanowienie, które

---

¹ W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Na podstawie art. 137 ww. ustawy straciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Obecnie praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów została uregulowana w przepisie art. 24 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

wyłącza lub istotnie ogranicza odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, natomiast drugi z nich za niedozwolone postanowienie umowne uznaje postanowienie, które przewiduje obowiązek wykonania zobowiązania przez konsumenta mimo niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez jego kontrahenta. Z definicji usługi telekomunikacyjnej wynika to, że świadczenie operatora jest zobowiązaniem ciągłym, a on sam jest zobowiązany do zapewnienia dostępu Internetu bądź połączeń głosowych z należytą starannością i ponosi odpowiedzialność – na zasadzie art. 471 k.c. – za przerwy w dostawie sygnału, spowodowane brakiem staranności. Jednakże w sytuacji, gdy przerwa jest spowodowana przyczynami technicznymi, tj. modernizacją lub konserwacją sieci, to może zachodzić niemożność świadczenia spowodowana okolicznościami, za które operator nie ponosi odpowiedzialności. W tym przypadku zastosowanie powinien znaleźć przepis art. 495 § 2 zd. 1 k.c., stanowiący, iż jeżeli świadczenie jednej ze stron stało się niemożliwe tylko częściowo, strona ta traci prawo do odpowiedniej części świadczenia wzajemnego. A zatem, w każdym przypadku – nawet nie zawinionym - przerwy w dostępie do usługi telekomunikacyjnej operator traci prawo do należnego mu wynagrodzenia. Jeżeli natomiast wynagrodzenie zostało już pobrane przez przedsiębiorcę, jest on zobowiązany do jego zwrotu według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 495 § 1 k.c.). Opisany w analizowanym postanowieniu system, w którym operator traci prawo do wynagrodzenia na skutek przerwy w dostępie do usługi telekomunikacyjnej dopiero po upływie określonego czasu, a obowiązek zwrotu części pobranego wynagrodzenia za świadczenie niewykonane przez niego z powodu zablokowania dostępu, powstaje dopiero po tym okresie przerwy w świadczeniu usług, należy uznać za rażąco naruszający interesy konsumentów i sprzeczny z dobrymi obyczajami. Z jednej bowiem strony konsument – w niniejszej sprawie abonent – jest zmuszony do uiszczania zapłaty za świadczenie, którego nie otrzymał, a z drugiej strony operator – nie świadcząc swojego zobowiązania - uzyskuje od konsumenta świadczenie wzajemne, które powinien otrzymać jedynie w przypadku należytego wykonania umowy. Takie uregulowanie wzajemnych rozliczeń na wypadek przerw w dostępie do usługi telekomunikacyjnej przez operatora jest wykorzystaniem przez niego posiadanej przewagi kontraktowej dla narzucenia konsumentowi niekorzystnego postanowienia w celu uzyskania przez operatora nieuzasadnionych korzyści. Świadczy o tym jednoznacznie treść analizowanego postanowienia. Należy więc uznać, że zakwestionowane postanowienie oraz klauzula wpisana do Rejestru przewidują obowiązek wykonania zobowiązania, tj. uiszczenia wynagrodzenia w pełnej wysokości, przez konsumenta mimo nie zapewnienia przez operatora dostępu do usługi telekomunikacyjnej, a ponadto istotnie ograniczają jego odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Należy dodać, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów dał wielokrotnie wyraz stanowisku, iż analogiczne i zbliżone postanowienia wypełniają hipotezę przepisu art. 385³ pkt 2 i 22 k.c., o czym świadczą także inne postanowienie umowne wpisane do Rejestru pod numerami 1340, 648, 563, 500, 211, 207.

Zapis zawarty w załączniku „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi” do wzorca umów pod nazwą „Umowa sprzedaży usług internetowych” w brzmieniu: „Wniesienie przez Abonenta Oplaty Abonamentowej za okres dłuższy, niż Okres Rozliczeniowy określony w Umowie Abonamentowej, nie zwalnia go od obowiązku dopłaty z tytułu ewentualnego wzrostu Oplaty Abonamentowej, który nastąpił po jej wniesieniu.” jest tożsamy z postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru pod numerem 503, o treści: „Abonent może uiścić opłatę miesięczną z góry za miesiące przyszłe, nie więcej niż 12 miesięcy. Nie gwarantuje to Abonentowi zachowania wysokości opłat na poziomie obowiązującym w miesiącu dokonania wpłaty. Abonent zobowiązuje się bez dodatkowego wezwania zapłacić kwotę.”.

Analizowane postanowienia – zarówno postanowienia stosowane przez Przedsiębiorców, jak i postanowienie wpisane do Rejestru – dotyczą możliwości zapłaty przez konsumenta jednorazowo opłaty abonamentowej za okres dłuższy niż jeden okres rozliczeniowy. Wprowadzenie takiej możliwości jest korzystne dla obu stron umowy. Konsument uiszczając opłatę za dany okres może mieć gwarancję, że ewentualna podwyżka opłaty abonamentowej nie będzie go dotyczyć, ponieważ spełnił on już swoje świadczenie. Natomiast korzyścią, którą odnoszą Przedsiębiorcy jest uzyskanie całej należności za dany okres, którą może przeznaczyć na sfinansowanie swoich potrzeb, a nawet może ją zainwestować i odnieść z tego tytułu dodatkowe korzyści. Jednakże w świetle postanowienia wpisanego do Rejestru i postanowienia stosowanego przez Spółkę jednorazowe opłacenie abonamentu nie chroni konsumenta przed ewentualnym podwyższeniem wysokości stawki opłaty abonamentowej. Zapis ten został uznany za wysoce niekorzystny dla konsumenta i sprzeczny z dobrymi obyczajami, gdyż po pierwsze pozbawia konsumenta bezpieczeństwa i pewności co do zmian wysokości opłaty abonamentowej, a po drugie przysparza – jego kosztem – nieuzasadnionych korzyści Przedsiębiorcom. Uzyskują oni bowiem możliwość korzystania z wpłaconych przez konsumenta środków pieniężnych i czerpania z tego tytułu korzyści (zysków) oraz roszczenie o kwoty stanowiące podwyżkę opłaty abonamentowej.

Uznać zatem należało, iż postanowienie kwestionowane przez Prezesa Urzędu oraz postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 503, są tożsame, czego podważyć nie mogą różnice w zakresie użytych sformułowań i wyrazów. Spółka bowiem w stosowanym wzorcu umów oraz w załączniku do niego przyjmuje zbliżony model przyjmowania opłaty abonamentowej.

Zapis zawarty w załączniku „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi” do wzorca umów pod nazwą „Umowa sprzedaży usług internetowych” w brzmieniu: „Ponowne podłączenie może nastąpić dopiero po uregulowaniu zaległych należności wraz z odsetkami i uiszczeniu opłaty za ponowne podłączenie do sieci, po wstrzymaniu usługi, określonej w Cenniku lub Umowie.” w związku z postanowieniem w brzmieniu „Opłata za ponowne uzyskanie usługi wynosi 50 PLN brutto.” jest tożsamy z postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru pod numerem 1084, o treści: „W przypadku odłączenia sygnału z lokalu z winy abonenta jego ponowne podłączenie nastąpi po uregulowaniu zaległości i wniesieniu opłaty za ponowną aktywację (ponowna aktywacja – wznowienie dostarczania sygnału telewizji kablowej w istniejącym przyłączy, podlegające opłacie zgodnie z cennikiem operatora)”.

W ocenie Prezesa Urzędu, badanie wskazanych powyżej postanowień umownych wzorców umowy Spółki pod kątem tożsamości ich treści z niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru pod numerem 1084 wskazuje jednoznacznie, iż treść każdego z przedmiotowych postanowień w sposób tożsamy kształtuje prawa i obowiązki konsumentów oraz mieści się w hipotezie prawnie zakazanego postanowienia. Poza sporem jest, iż cel i istota analizowanych postanowień Przedsiębiorców oraz powołanej powyżej klauzuli abuzywnej są identyczne, to jest służą obciążeniu konsumentów dodatkową opłatą za wznowienie świadczenia usług telekomunikacyjnych, zawieszonych bądź ograniczonych uprzednio przez Przedsiębiorcę ze względu na opóźnienie się w terminowym uiszczaniu opłat za wykonanie usług telekomunikacyjnych. W takim przypadku na mocy analizowanych postanowień Przedsiębiorca przy wznowieniu świadczenia usług uprawniony zostaje do pobrania od konsumenta obok odsetek – w myśl art. 481 § 1 k.c., stanowiących typową sankcję kontraktową za opóźnienie przy spełnianiu świadczenia pieniężnego – dodatkowo również opłaty aktywacyjnej (przyłączeniowej), stanowiącej swoistą sankcję za niewykonywanie w terminie zobowiązań pieniężnych. Zgodnie bowiem z § 3 Umowy Spółka może naliczyć odsetki ustawowe od zobowiązań przeterminowanych. Spółka wprowadziła

również w § 10 „Zawieszenie i wstrzymanie świadczenia Usługi dostępu do Internetu” ust. 4 załącznika, możliwość wstrzymania świadczenia wyżej wymienionej usługi, jeżeli abonent zwleka z zapłatą opłaty za jeden okres rozliczeniowy. Tym samym, skutki wywołane przez stosowanie przedmiotowych postanowień umownych zawartych regulaminie ogólnym Przedsiębiorców są zbieżne ze skutkami wynikającymi ze stosowania niedozwolonego postanowienia umownego wpisanego do Rejestru pod numerem 1084.

Zapis zawarty w załączniku „Regulamin świadczenia Usługi dostępu do Internetu przez FORWEB s.c. z siedzibą w Łodzi” do wzorca umów pod nazwą „Umowa sprzedaży usług internetowych” w brzmieniu: „Operator nie ponosi odpowiedzialności za dane przechowywane i transmitowane przez zewnętrzną sieć Internet (której elementem jest również Sieć)” jest tożsamy z postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru pod numerem 797, o treści: „Operator nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług wynikłe z faktu niewłaściwego funkcjonowania sieci telekomunikacyjnych innych operatorów telekomunikacyjnych.”.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów podniósł, iż postanowienie uznane za niedozwolone należało uznać za sprzeczne z art. 385³ pkt. 2 k.c., gdyż zawierało ono wyłączenie odpowiedzialności wobec konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy. Pozwana w przedmiotowej sprawie podnosiła, iż świadczy ona usługi telekomunikacyjne na zasadzie dostępu pośredniego, korzystając z usług innych operatorów, którzy to właśnie ponoszą odpowiedzialność za niewykonanie usług w sytuacji określonej w zakwestionowanym zapisie. W ocenie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów powyższe okoliczności nie wynikały z zakwestionowanego zapisu. Zdaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów konsument powinien otrzymać rzetelną i jasną informację, kto ponosi wobec niego odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy w powyższej sytuacji. Natomiast treść wyżej wymienionych zapisów może sugerować, iż konsument w ogóle zostanie pozbawiony możliwości zaspokojenia swoich roszczeń i z tego powodu należy je uznać za niedozwolone postanowienie.

Analizując powyższe klauzule (zarówno tą wpisaną do Rejestru, jak i stosowaną przez Przedsiębiorców) zauważyć należało, iż nie wskazują one konsumentowi podmiotu odpowiedzialnego za nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej. Abonent pozbawiony takiej wiedzy, może dojść do wniosku, że w ogóle nie posiada uprawnień do dochodzenia odpowiednich roszczeń. Tym samym uznać należało, iż ograniczają one odpowiedzialność względem konsumenta.

Tym samym, skutki wywołane przez stosowanie przedmiotowych postanowień umownych zawartych regulaminie ogólnym Przedsiębiorców są zbieżne ze skutkami wynikającymi ze stosowania niedozwolonego postanowienia umownego wpisanego do Rejestru pod numerem 797.

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Zwrócił na to uwagę Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. XVIII AmA 32/05) wskazując, iż art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, (którego odpowiednikiem w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów jest art. 24 ust. 2), nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.

Praktyka opisana w punkcie II sentencji niniejszej decyzji dotyczy bezprawnego działania poprzez zamieszczenie w załączniku postanowienia sprzecznego z Prawem telekomunikacyjnym.

Zgodnie z art. 57 ust. 6 Prawa telekomunikacyjnego w przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania. Przedsiębiorcy natomiast ustalili jednostronnie w zakwestionowanym postanowieniu umownym, iż roszczenie odszkodowawcze w omawianym przypadku równe będzie przyznanej uldze. Pomijają natomiast możliwość pomniejszenia tego roszczenia o proporcjonalną wartość ulgi za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania. Powyższe stanowi o tym, że zapis stosowany przez Przedsiębiorców stanowi o innym sposobie rozliczenia się z abonentem niż wynika to z obowiązujących przepisów prawa.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka niezbędna dla uznania działań Spółki za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów została spełniona.**

Ad 3)

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 tej ustawy stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. sygn. akt III SK 27/07 Sąd Najwyższy stwierdził, iż, sformułowanie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów o treści „nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów”² należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone, nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z dostępnym powszechnie wzorcem umowy zawierającym postanowienia, które naruszają obowiązujące przepisy prawa i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę ze Spółką. W tej sytuacji bezprawne zachowanie Przedsiębiorców nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których

---

² W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Na podstawie art. 137 ww. ustawy straciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Obecnie problematyka zbiorowego interesu konsumentów została uregulowana w przepisie art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów Spółki.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka** niezbędna dla uznania działań Spółki za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów **została spełniona.**

Z ustaleń dokonanych w niniejszej decyzji wynika, że Przedsiębiorcy zaprzestali z dniem 03 września 2010 r. stosowania kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień wzorca umowy poprzez zastąpienie ich nowym wzorcem umów, w którym wykreślono, bądź zmodyfikowano sporne postanowienia. Obecnie przy zawieraniu umów Spółka stosuje nowe wzorce umowne.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż nastąpiło zaniechanie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów przez Spółkę w dniu 03 września 2010r.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 tej ustawy. W takim przypadku, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania, przy czym ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania stosowania zarzucanej praktyki spoczywa na przedsiębiorcy.

Wobec spełnienia przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz przesłanek wydania decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającej zaniechanie jej stosowania, wskazanych w art. 27 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **Prezes Urzędu orzekł jak w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji.**

Rozstrzygnięcie o obowiązku zmiany umów.

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w przypadku wydania decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającej zaniechanie jej stosowania, stosuje się odpowiednio przepis art. 26 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zgodnie z którym Prezes Urzędu może w decyzji określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W niniejszej sprawie, Prezes Urzędu uznał za zasadne określić **środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów** w postaci nałożenia na Monikę Bodetko i Tomasza Pawłowskiego obowiązku przedstawienia konsumentom, w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, propozycji zmian doprowadzających do zgodności z prawem treści obowiązujących umów o świadczenie usług internetowych w obrocie z konsumentami w zakresie naruszeń określonych w punktach I i II niniejszej decyzji.

Należy wskazać, że bezprawna praktyka Spółki stwierdzona w niniejszej decyzji została już zaniechana, co ustalono w toku niniejszego postępowania. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, iż Spółka dokonała zmiany wszystkich dotychczas zawartych umów z konsumentami. Powyższa sytuacja może prowadzić do swobodnego

usankcjonowania nierównoprawnego traktowania konsumentów, z którymi zawarto umowy na nowych i starych zasadach. Pozostawienie tym konsumentom, z którymi wcześniej przedsiębiorca zawarł umowy na starych zasadach, a które nie zostały aneksowane, jako jedynej możliwości, dochodzenia swych praw na drodze cywilnoprawnej, czyniłoby ochronę, jaką zapewnia ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów iluzoryczną. Prowadziłoby to do zniweczenia funkcji, jaką mają do spełnienia zawarte w tej ustawie uregulowania.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia realizacji celu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest m.in. podejmowanie w interesie publicznym ochrony interesów konsumentów oraz celem zapobieżenia nierównoprawnego traktowania konsumentów, Prezes Urzędu uznał za zasadne nakazanie Spółce zmiany umów.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Nalożenie kary pieniężnej

Zgodnie z art. 106 ust 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w swojej decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z treści powyższego przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny, a zatem do Prezesa Urzędu zależy - w ramach uznania administracyjnego – uznanie w decyzji zasadności nałożenia kary pieniężnej wraz z określeniem jej wysokości. Wprawdzie ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary, jednakże art. 111 wskazuje, że ustalając wysokość kary Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ustalając wysokość kary pieniężnej w decyzjach stwierdzających naruszenie zakazów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, należy zatem uwzględnić wagę tego naruszenia, rozmiar skutków stosowanej praktyki ograniczającej konkurencję, bądź praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, jak również zaistniałe okoliczności obciążające i łagodzące.

Monika Bodetko prowadzi działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej. W związku z tym, że nie spółce cywilnej, ale wspólnikowi takiej spółki przysługuje status przedsiębiorcy, niżej opisane kary nie są wymierzone spółce, a właśnie podmiotowi będącemu przedsiębiorcą. Z uwagi na to, że z przekazanych w toku postępowania informacji i dokumentów wynika, iż Monika Bodetko i Tomasz Pawłowski mają jednakowy wpływ na funkcjonowanie prowadzonej przez nich spółki cywilnej oraz osiągają z działalności spółki jednakowe przychody, jednakowo powinna obciążać ich również odpowiedzialność za zaistniałe nieprawidłowości. Stąd kary za poszczególne praktyki są wymierzone z uwzględnieniem tych samych okoliczności, a w konsekwencji w tej samej wysokości dla obu przedsiębiorców.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał za zasadne nałożenie na Monikę Bodetko kary pieniężnej za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów opisaną w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji. Ustalając wymiar kary za powyższą praktykę Prezes Urzędu dokonał w pierwszej kolejności oceny wagi naruszenia, na podstawie której ustalono kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszej kalkulacji kary, a następnie uwzględniając

wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające odpowiednio modyfikował ustaloną wysokość kwoty bazowej.

Podkreślić należy, iż nakładana przez Prezesa Urzędu kara finansowa pełnić powinna funkcje: represyjną, prewencyjną i edukacyjną.

Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu wziął przede wszystkim pod uwagę funkcję prewencyjną kar, w tym prewencję ogólną. Kara bowiem winna być ustalona tak, aby powstrzymać przedsiębiorcę stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami. Zachodzi zatem konieczność wymierzenia kary o takiej wysokości, która zniechęci przedsiębiorców zajmujących się świadczeniem usług telekomunikacyjnych do stosowania postanowień umownych sprzecznych z obowiązującym prawem, a tym samym zobliguje ich do bieżącego uaktualniania, stosowanych przez siebie wzorców.

Odnosnie punktu I sentencji niniejszej decyzji, w przeprowadzonym postępowaniu Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Monikę Bodetko czterech niedozwolonych postanowień umownych. Każde z postanowień stosowanych przez Przedsiębiorcę w istotny sposób wpływa na sytuację prawną konsumentów, jednakże postanowienie o treści zawartej w punkcie Ic sentencji niniejszej decyzji w sposób szczególnie niekorzystny wpływa na jego interesy ekonomiczne, bowiem przewiduje wprowadzenie nieuzasadnionych opłat. Postanowienie o treści zawartej w punkcie I a sentencji niniejszej decyzji stanowi również przejaw naruszenia interesu ekonomicznego konsumenta, albowiem niezasadnie zmniejsza należne konsumentowi odszkodowanie. Postanowienie umowne wskazane w punkcie Id sentencji niniejszej decyzji dotyczy kwestii związanych z brakiem informacji o podmiocie odpowiedzialnym wobec konsumenta za nienależne wykonanie zobowiązania, natomiast postanowienie wskazane w punkcie Ib sentencji niniejszej decyzji reguluje niekorzystnie dla konsumenta kwestie wcześniejszego wniesienia opłat abonamentowych, więc wymiar finansowy w stosunku do konsumentów może mieć charakter warunkowy i w przyszłości.

Monika Bodetko stosowała zakwestionowane klauzule umowne od dnia 1 października 2009 roku do dnia 3 września bieżącego roku. Wobec tego Prezes Urzędu uznał, iż wskazany okres nie może świadczyć o długotrwałości naruszenia.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął ponadto pod uwagę okoliczność, iż Monika Bodetko po raz pierwszy naruszył ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nakładając karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wziął pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z tego względu, nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu, opisane w niniejszej decyzji działania – podejmowane przez Monikę Bodetko w zakresie stosowania w obrocie z udziałem konsumentów wzorca umowy wraz z załącznikiem, zawierającego postanowienia tożsame z wpisanymi do Rejestru – powinny być się kojarzyć z nieuchronnością bezprawnego naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Należy jednak przyznać, że w zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednoznacznych dowodów wyraźnej intencji naruszenia tych interesów. Zebrane w trakcie niniejszego postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej nieumyślne działanie Przedsiębiorcy. Pomimo tego – jak już wcześniej wskazano – samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary

pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Konsekwencją stosowania powyższych praktyk jest pogorszenie sytuacji konsumentów. Fakt, że kwestionowane zapisy funkcjonują w obrocie prawnym stwarza zagrożenie, że przedsiębiorca może, albo nadmiernie ograniczyć zakres swojej odpowiedzialności, albo nałożyć na konsumentów dodatkowe obowiązki i domagać się ich spełnienia.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia i kumulacja naruszeń polegających na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu uzyskanego przez Monikę Bodetko w 2009 r., co jest równe kwocie (*tajemnica Przedsiębiorcy*) zł.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność wykazania przez Przedsiębiorcę zaniechania stosowania niedozwolonej praktyki. Powyższe należy poczytać jako okoliczność łagodzącą, tym samym uzasadniającą obniżenie poziomu wymiaru kary o 30%.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Monikę Bodetko karę w wysokości 2.482 zł. (słownie: dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt dwa złote), co odpowiada (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu przedsiębiorcy osiągniętego w 2009 r. i równocześnie stanowi (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości zarówno przez samego przedsiębiorcę, jak i przez innych usługodawców.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie IV.1 sentencji niniejszej decyzji.

Odnośnie stosowania we wzorcu umowy postanowień, które stanowią naruszenie art. 57 ust. 6 Prawa telekomunikacyjnego – punkt II sentencji niniejszej decyzji – Prezes Urzędu uznał, iż naruszenie nastąpiło na etapie zawierania kontraktu. Istotą tego etapu jest zachowanie przedsiębiorcy wobec konsumenta wyrażające zamiar zawarcia kontraktu, polegające na naruszeniu przepisów prawa i wpływające na treść kontraktu. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której konsument zainteresowany ofertą Przedsiębiorcy wyraża zamiar zawarcia kontraktu. Z kolei działanie Przedsiębiorcy to stosowanie praktyki polegającej na takim opracowaniu wzorca umowy, który narusza obowiązującą normę prawną zawartą w art. 57 ust. 6 Prawa telekomunikacyjnego. Konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o narzucony mu przez Przedsiębiorcę wzorzec umowy zawierający regulacje sprzeczne z porządkiem prawnym, nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Mając na uwadze opisaną powyżej praktykę, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, iż wprawdzie naruszenie nastąpiło na etapie zawierania kontraktu, jednak z wpływem na jego wykonywanie. Na Przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalście ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa.

Przedsiębiorcy stosowali zakwestionowane klauzule umowne od dnia 1 października 2009 r. do dnia 3 września 2010 r. Prezes Urzędu uznał wobec tego, iż wskazany okres nie może świadczyć o długotrwałości naruszenia.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął ponadto pod uwagę okoliczność, iż Przedsiębiorcy po raz pierwszy naruszyli ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nakładając karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wziął pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z tego względu, nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu, opisane w niniejszej decyzji działania – podejmowane przez Przedsiębiorcę w zakresie stosowania w obrocie z udziałem konsumentów wzorca umowy wraz z załącznikiem, zawierającego postanowienia, których treść pozostawała w sprzeczności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa – powinny być się kojarzyć z nieuchronnością bezprawnego naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Należy jednak przyznać, że w zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednoznacznych dowodów wyraźnej intencji ww. przedsiębiorcy naruszenia tych interesów. Zebrane w trakcie niniejszego postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej nieumyślne działanie Przedsiębiorcy. Pomimo tego – jak już wcześniej wskazano – samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia polegająca na stosowaniu wzorca umowy, który zawiera regulacje naruszające art. 57 ust. 6 Prawa telekomunikacyjnego uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu uzyskanego przez Monikę Bodetko w 2009 r., co jest równe kwocie 844 zł.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność wykazania przez Przedsiębiorcę zaniechania stosowania niedozwolonej praktyki. Powyższe należy poczytać jako okoliczność łagodzącą, tym samym uzasadniającą obniżenie poziomu wymiaru kary o 30%.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Monikę Bodetko karę w wysokości 591 zł (słownie: pięciuset dziewięćdziesięciu jeden złotych), co odpowiada (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu Przedsiębiorcy osiągniętego w 2009 r. i równocześnie stanowi (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych Przedsiębiorcy. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości zarówno przez samego Przedsiębiorcę, jak i przez innych przedsiębiorców wykonujących usługi telekomunikacyjne związane z dostępem do sieci Internet.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie IV.2 sentencji niniejszej decyzji.

Tomasz Pawłowski prowadzi działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej. W związku z tym, że wspólnikowi takiej spółki przysługuje status przedsiębiorcy, niżej opisane kary nie są wymierzone spółce, a właśnie podmiotowi będącemu przedsiębiorcą. Z uwagi na to, że z przekazanych w toku postępowania informacji i dokumentów wynika, iż Tomasz Pawłowski i jego wspólnik mają jednakowy wpływ na funkcjonowanie prowadzonej przez nich spółki cywilnej, jednakowo powinna obciążać ich również odpowiedzialność za zaistniałe nieprawidłowości. Stąd kary określone w tym punkcie decyzji zostały skalkulowane w sposób identyczny do tego, jaki został przyjęty w odniesieniu do kar nałożonych na Monikę Bodetko.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż w przypadku Tomasza Pawłowskiego natura naruszenia i kumulacja naruszeń polegających na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu uzyskanego przez tego Przedsiębiorcę w 2009 r., co jest równe kwocie (*tajemnica Przedsiębiorcy*) zł.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność wykazania przez Przedsiębiorcę zaniechania stosowania niedozwolonej praktyki. Powyższe należy poczytać jako okoliczność łagodzącą, tym samym uzasadniającą obniżenie poziomu wymiaru kary o 30%.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Tomasza Pawłowskiego karę w wysokości 2.482 zł. (słownie: dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt dwa złote), co odpowiada (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu przedsiębiorcy osiągniętemu w 2009 r. i równocześnie stanowi (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości zarówno przez samego przedsiębiorcę, jak i przez innych usługodawców.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie V.1 sentencji niniejszej decyzji.

Jednocześnie Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia polegająca na stosowaniu przez Tomasza Pawłowskiego wzorca umowy, który zawiera regulacje naruszające art. 57 ust. 6 Prawa telekomunikacyjnego uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu uzyskanego przez tego Przedsiębiorcę w 2009 r., co jest równe kwocie (*tajemnica Przedsiębiorcy*)zł.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność wykazania przez Przedsiębiorcę zaniechania stosowania niedozwolonej praktyki. Powyższe należy poczytać jako okoliczność łagodzącą, tym samym uzasadniającą obniżenie poziomu wymiaru kary o 30%.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Tomasza Pawłowskiego karę w wysokości 591 zł. (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych), co odpowiada (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % przychodu Przedsiębiorcy osiągniętego w 2009 r. i równocześnie stanowi (*tajemnica Przedsiębiorcy*) % kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych Przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania

w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości zarówno przez samego Przedsiębiorcę, jak i przez innych przedsiębiorców wykonujących usługi telekomunikacyjne związane z dostępem do sieci Internet.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie V.2 sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania

Monika Bodetko i Tomasz Pawłowski prowadzą działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej. W związku z tym, że do poniesienia kosztów postępowania zobowiązani są wspólnicy takiej spółki oraz ze względu na fakt, iż przedstawiona argumentacja prawna odnosi się do obu Przedsiębiorców, rozstrzygnięcie co do kosztów zostało omówione łącznie poniżej.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 tej ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów tejże ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 263 § 1 z dnia 14 czerwca 1960 kodeks postępowania administracyjnego – (Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071 ze zm. – zwany dalej „k.p.a.”) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 k.p.a., a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia pism urzędowych. Zgodnie z art. 264 §1 k.p.a. jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Niniejsze postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu. W jego wyniku Prezes Urzędu w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji stwierdził naruszenie przez Spółkę art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją.

W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił obciążyć Monikę Bodetko kwotą kosztów w wysokości 28,25 zł. (słownie: dwadzieścia osiem złotych i dwadzieścia pięć groszy), a Tomasza Pawłowskiego kwotą kosztów w wysokości 33,90 zł. (słownie: trzydzieści trzy złotych dziewięćdziesięciu groszy).

W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił jak w punkcie VI i VII sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiszczyć w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Stosownie do art. 264 § 1 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów koszty niniejszego postępowania należy uiścić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie do Narodowego Banku Polskiego, Oddział Okręgowy w Warszawie, na rachunek Nr 51101010100078782231000000 w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Jednak w przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479³² § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury*

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

Monika Bodetko
(*tajemnica Przedsiębiorcy*)

Tomasz Pawłowski
(*tajemnica Przedsiębiorcy*)